Statistické zpracování dat
3. prezentace

Jednoduchá regresní analýza

Mgr. Radmila Krkošková, Ph.D.

SLEZSKÁ UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ FAKULTA V KARVINÉ

Závislosti mezi kvantitativními statistickými znaky

SLEZSKÁ UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ FAKULTA V KARVINÉ

- Problém závislosti 2 znaků řeší
  jednoduchá regresní analýza (lineární a nelineární)
- **Příklad**: *Závislost zisku z prodeje výrobku na výdajích za reklamu*
- Východiskem je vždy grafické znázornění
- Mírami závislosti jsou regresní koeficienty, resp. koeficienty determinace (a korelace)
- Někdy je výhodné využít z kvantitativních dat pouze ordinální informaci (tj. uspořádání) a aplikovat ANOVA
- Míry asociace mezi více znaky řeší vícenásobné regresní a korelační metody

Příklad – výdaje na reklamu

ANOVA JRA

č. firmy	Výdaje na reklamu	Výdaje na reklamu	Zisk
1	malé	6	50
2	malé	8	80
3	malé	9	90
4	malé	9	120
5	středně velké	12	210
6	středně velké	15	250
7	středně velké	16	320
8	středně velké	20	360
9	středně velké	22	380
10	středně velké	23	410
11	velké	25	400
12	velké	26	450
13	velké	28	430
14	velké	30	460
15	velké	30	480
16	velké	31	480

SLEZSKÁ UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ FAKULTA V KARVINÉ

Příklad – grafické znázornění

SLEZSKÁ UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ FAKULTA V KARVINÉ

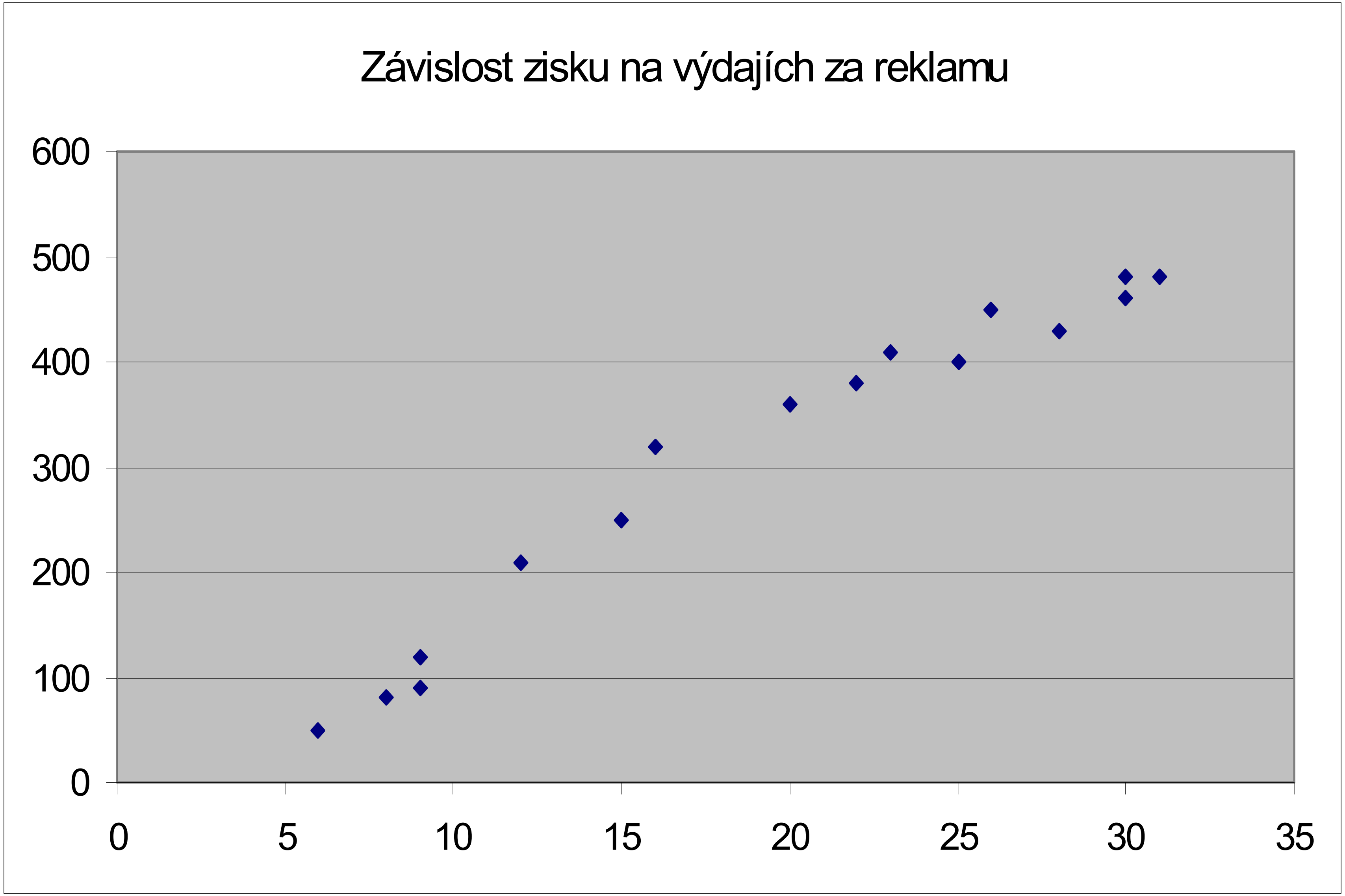

Jednoduchá (jednorozměrná) lineární RA

- Východiskem je vždy grafické znázornění
- Uspořádání bodů má tvar přímky

regresní přímka: $$Y = B_0 + B_1 X$$

regresní model: $$y_i = B_0 + B_1 x_i + \varepsilon_i,\ i = 1,2,\ldots n$$

- **Cíl**: nalezení nejlepších odhadů regresních koeficientů

Bodový diagram (Scatter diagram)

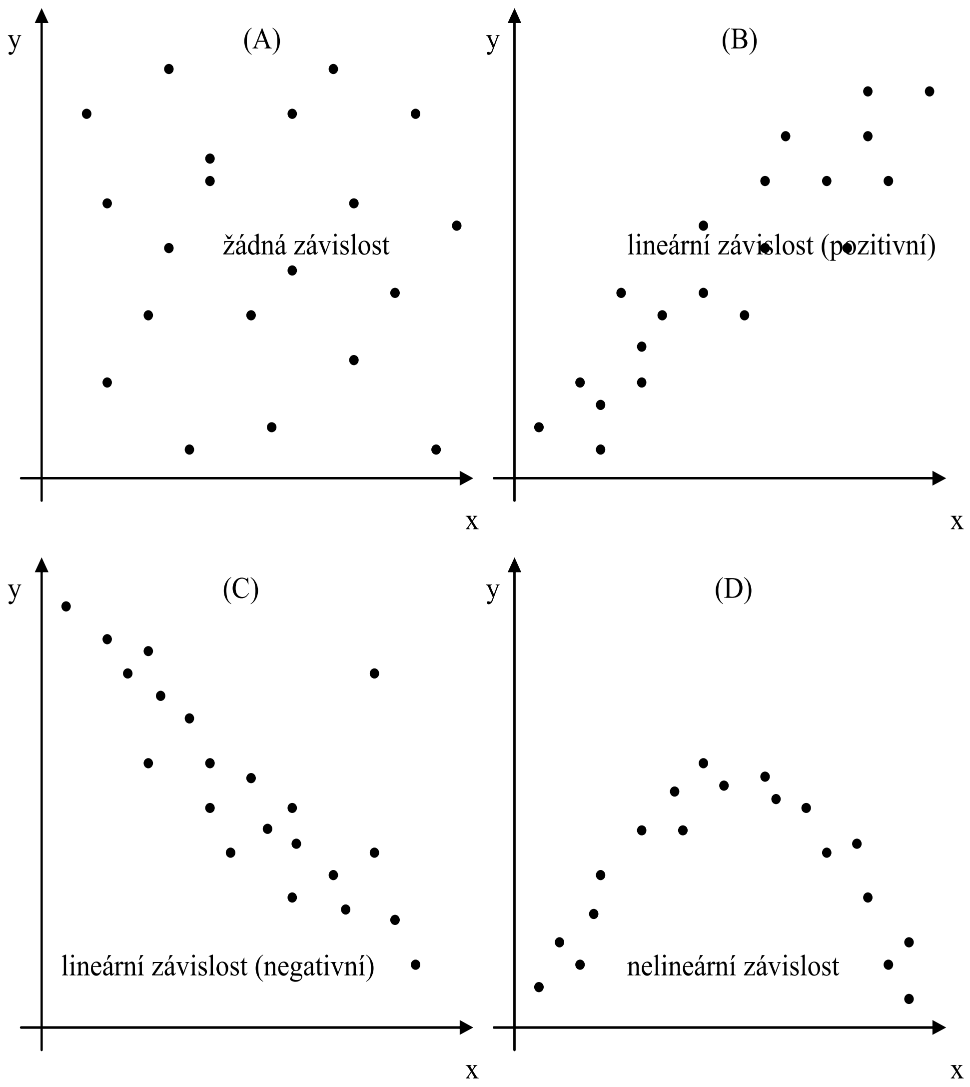

Metoda nejmenších čtverců

(K. F. Gauss, 1777 – 1855)

- Data – body: $(x_1,y_1), (x_2,y_2),\ldots,(x_n,y_n)$
- Odhady regresních koeficientů B_0, B_1:

$$\sum_{i=1}^{n} \left(y_i - (b_1 x_i + b_0)\right)^2 \to \min$$

$$\boxed{b_1 = \frac{\sum_{i=1}^{n} x_i y_i - n\bar{x}\,\bar{y}}{\sum_{i=1}^{n} x_i^2 - n\bar{x}^2} \qquad b_0 = \bar{y} - b_1\bar{x}}$$

Metoda nejmenších čtverců

SLEZSKÁ UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ FAKULTA V KARVINÉ

- Interpretace regresních koeficientů:

b_0 - úroveň kritéria y při nulové úrovni prediktoru x

b_1 - přírůstek kritéria y při jednotkovém přírůstku prediktoru x

Přiléhavost dat k regresní křivce

SLEZSKÁ UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ FAKULTA V KARVINÉ

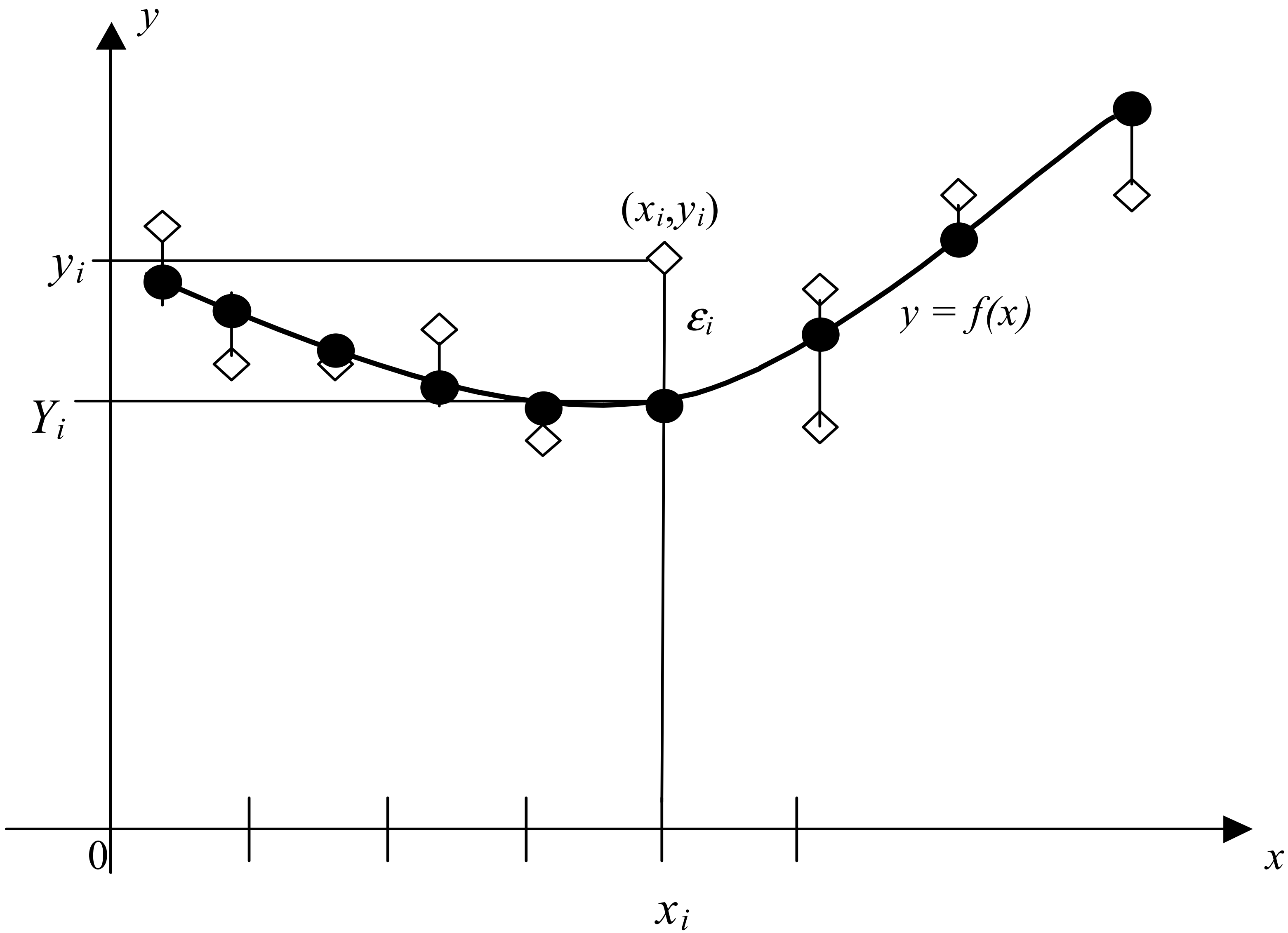

Přiléhavost regresní přímky k datům

- Teoretický součet čtverců: $$S_T = \sum_{i=1}^{n} (Y_i - \bar{y})^2$$

Y_i - teoretické hodnoty („na regresní přímce“)

- Reziduální součet čtverců: $$S_R = \sum_{i=1}^{n} (y_i - Y_i)^2$$
- Celkový součet čtverců: $$S_y = \sum_{i=1}^{n} (y_i - \bar{y})^2$$
- Platí vztah: $S_y = S_T + S_R$

Přiléhavost regresní přímky k datům

Koeficient determinace –
míra přiléhavosti dat k regresní křivce:

$$R^2 = \frac{S_T}{S_y} = 1 - \frac{S_R}{S_y}$$

- Platí: $0 \leq R^2 \leq 1$
- Pozor! R^2 má platnost pro libovolný typ regresní funkce!

Extrémní hodnoty koeficientu determinace R^2

SLEZSKÁ UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ FAKULTA V KARVINÉ

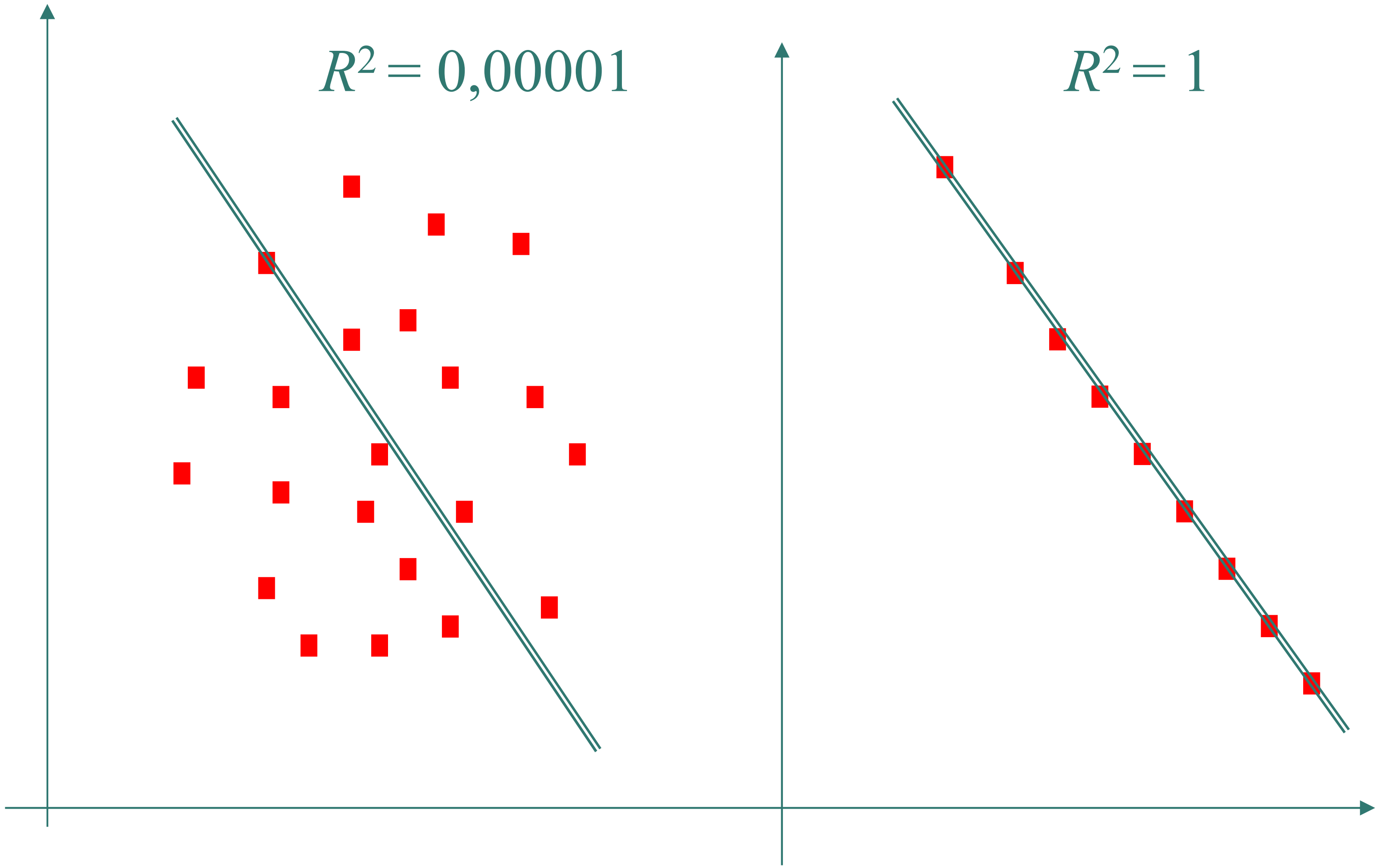

Klasický jednoduchý lineární regresní model

SLEZSKÁ UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ FAKULTA V KARVINÉ

Předpoklady:

1. Vysvětlující proměnná X je nestochastická – vyplývá z povahy problému

2. **Střední hodnota náhodné chyby ε je 0**, tj.
   $E(\varepsilon) = 0$ – pro MNČ vždy splněno!

3. **Rozptyl náhodné chyby ε je konstantní**, tj.
   $Var(\varepsilon) = \sigma^2$ - test, např. Chi-kvadrát (**Homoskedasticta**)

4. **Náhodné chyby ε jsou nekorelované**, tj. **Autokorelace** = 0, tj. $Cov(\varepsilon_i, \varepsilon_j) = 0$ pro $i \neq j$ – test nulovosti korelačního koeficientu

5. **Náhodná chyba má normální rozdělení**,
   tj. $\varepsilon \sim N(0, \sigma^2)$ – test normality

SLEZSKÁ UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ FAKULTA V KARVINÉ

Děkuji Vám za pozornost!!!